

te moje slova slyšeti a čini je, teho pšchirunam ja mudremu mužej, kiž je swój dom na skatu natwaril. Jako nahly desheč padže a woda pšchindže a wětry dujachu a na tón dom storkachu; wón wšchall nje padže, pšchetož wón běšhe na skatu stajeny!" — Dwojake hej Ješus tu žada: na Bože slowo po slyšacuž a ponimčinič! —

Alle kaž swjaty Jakub pišhe we swojim lišče na 1. stawje: „Budže pač činjerjo teho slowa a niz jenož poslycharjo, i kotrymž wy so sami sjebače!" —

Nježada Ješus tu, jo dyrbi čłowjek hej i dobrimi skutkami wěčnu sbožnosć slyšac? Njeklinči to skoro tak, kaž by swjaty Pawol prawo njeměl, hdyž nař wučzi w lišče na Romlškich: jo čłowjek prawy budže niz pšhes santonja skutki, ale jenož pšhes wěru?

A nima potom katolska wěra prawo se swojej wučzbu, jo móžemy hej i dobrimi skutkami njebješe kralestwo dobheč?

Tu pač chzu ja so tež prašheč: Wučzi so něhdže w najchej zyrkwi, so i žyla trjeba njeje dobrých skutkow? To drje i dobrim swědomijom nihtón prajicž njemóže. Alle našha ewangelska wěra hej Božu hnadu a Ješusowu lubość, kiž njeha žanemu hrěšnikkej sšubjenem kycž dacž, ale kiž chze so by wšchitkim pomhane bylo, so bychu do njebjeskeho kralestwa pšchikli, wšche waži hacž wšchitke čłowške skutki. Tak daloko, hacž je semja wot njehrěšnych čłowjekow, pšchetož Bože slowo tola praji: „tu njeje nihtón bjes winy!" — a mjes skutkom najcheho sbožnika, kiž se swojej kmjerczu čłowštwu i Bohom wunjedna a mjes hnady poknej lubośću njebjeskeho Wótca, kiž je swojeho jeničkeho syna dač, so bychu wšchitzy, kiž do njeho wěria, sšubjeni njebyli ale wěčne žiwjenje měli.

A tehodla našha ewangelska wěra pšchi wšchěch dobrých skutkach pšhezo sako praji i Lutherom: „Ze skutki nicžo njeplacža." (Spěw. 1, 3. slyšac.) Alle to je a wostanje wěru, jo dyrbi čłowjek se skutkami dopokasacž, tak to i jeho smutskownym žiwjenjom steji. Strowy slyšom pšchinješe swoje plody we swojim čyžu. A tak dyrbi čłowjek to, slyšož Ješus praji, tež do skutka stajicž. Skak móže lubośće w čłowjeku byč, hdyž ženje se skutkami wo nej nješwědči. A móže čłowjek we wěrie twjerdže jakoženy byč, hdyž pšchi kóždym tež matym křizžicu sadwěluje a pšchi wještchim horju, kiž jeho potrjehi, na Boha mórkota?

Saj poslycharjom Božeho slowa je wjele. W škuli wučnjemy i Božeho slowa a na paczerškej wučzbe. Kelko millionow křesćanow so kóždu njedželu pod Božim słowom sšromadžuje. Alle kelko je jich tola tež, kiž jenož swonkowneho waschnja dla do Božeho domu pšchindžeja. Njich wutrobny a myšle pač tež w Božim domje a pšchi Božim słowje njejsu. Se swojimi myšlemi a staroščemi su pšchikli a i nima so sako wróčeja domoj. Saj samo na pucžu k Božemu blidej jich swětna myšle njewopušheča. Móže so potom tajki čłowjek džiwać, jo žaneho žohnowanja we swojej wutrobje njesacžuwa? Abo móžemy hej myšlicž, jo tón swjaty Knjes do njeczišnych rukow, kiž njejsu se bylšami pokuty a hlubokeho rošćacža wotmyte, tón swjaty dar swojeho tróšhta a swojeje lubośće položi. Wě, tón čłowjek, kiž tak poslycha, jenož so by něšhto slyšal, ale niz so by něšhto tež domoj wšal sa swoju duschu, sa swoju wutrobu, tón twari na pštu a sjeba sam so. Wón slyšha k tym, wo kotrychž Ješus pola swj. Matth. tež na 7. stawje w 22. stuzžy praji: „Njich wjele budže ke mni rjez na tamnym dnju: Knježe, knježe, njejsmy we twojim mjenje wěščili? Njejsmy we twojim mjenje čerwow won honili? Njejsmy w twojim mjenje wjele skutkow činili? A tehdy budu ja jim pólanecž: „Ja waš něhdny njejsym seřnal; džiče precž wote manje wy slyšizy!" —

A je tón na pštu natwarjeny dom so dzeržal hacž do poslednjeje hodžiny žiwjenja, dolež njetrjebashe twojowacž se čžečimi njewjedžami a wěchorami, hlaj, hdyž posledna hodžina pšchindže, so tež najrjenšchi sypnje, kaž by jenož i luteho procha natwarjeny byl. A potom budže pšheposidže.

Tehodla skutkujmy tak dołho kaž je džen, so njeby pšchikli nóz a w tej nozy so našha njehmanosć sšewika, kiž njejsmy natwarjeni na tym gruncze, kiž reka Ješus Křistuž. Spěwajmy tehodla pšhezo sako:

Ja wěru to a ipušhečam so, jo w nusy tróšht maju, kiž wopravdže we wutrobje twoj' Bože slowa sšaju, ty sbožnosć tež jim sšotujesč a njedajš k heli padnyč; hdyž Knježe, ja du se swěta, dha daj mi k njejsu čahnyč. (159, 8) Samjeň.

Džen zyrkwjom.

(2. pokračowanje.)

W swajnym słowje, i kotrymž chze „Džen zyrkwjom" žyemu ludej něšhto doprajicž, reka dale takle:

„So stupinšchi na tajšele stejnišhečo móže najš lud sako k tomu pšchicž, so hebi prawo waži wobšedženštwu, džěto, pomokanje a hospodarške žiwjenje. Swójštwu abo wobšedženštwu, i prawdu nahromadžene, njeje padušštwu, njeje pač tež sa křesćijana něšhto, i čžimž mohł čžimč, slyšož by chžyl, ale je jemu doměrjene křto, ja kotrež ma samolowjenje pšhed Bohom, a chze byč žórko žohnowanja niz jeno sa wobšedžerja ale tež sa jeho sšobučłowjekow. Džěto njeje tak rjez něšhto, slyšož kupujesč a pšhedawajš, džěto je wjele bóle slyžba, kotruž hebi žada žyly lud, a pšchi wšchej prózy tola po Božej woli tón sšedš, i kotrymž hebi slyžizich swój křěb, so wupruhujesč w pilnosći, swěrie a pšchewinjenju samoho so a i kotrymž hebi dobudžesč smutskowne sšokojenje, wjedžo, so ma tež twoje džěto wažnosće sa dobre žyly. Tehodla ma kóžde čžestne džěto tež to prawo, so so pšchopštwawa a nješně so i njeho sčžimč robata. Čžasž a mozy k hajnju smutskowneho žiwjenja dusche dyrbja sšytna sšostawacž!

Wolni sšutnych staroščow widžimy, tak to sako bēdženje nastawa mjes džělodawarjemi a džělacžerjemi, a to tak, so je sšrach, so so pšchjednoscž luda, kotraž nam nětkle dwojzy nysna, sšasž a wustrowjenje a postupowanje Němškeje sšriczi. Čži, kotřiz su k sšromadnemu džělu potwolani a jedyn na druhého pokasani, su hebi swjetscha zusi haj samo kaž nješhečelaj jedyn pšhečžimo druhemu: Pšhesbēhowanje a móžarštwu, njepošheče a sawič, tam kaž jow njedrosuwnjenje a hōwfota! Žórko, i kotrehož so na wšchem poslyšat wšcho tola trajchaze žórli, je tež tu materialistiki duch, duch, kotryž žiwjenje waži se slyžizjom pjenes a žyatošču, kotryž hebičnocž jenotliweho a hebičnocž wšchotow do njewuměrneho powjetčhuje a kotryž niz porědko samo swědomje jenotliweho pod wolu čžrjody abo jenotliwych sšjednoscžstwow pyta. Tak dołho hacž je tutón duch i knjesom, njebudže tu žaneho mēra. Wěer je jenož tam, hdyž hebi žiwjenje po křesćijanski waža a hdyž je domach wěrne bratrowštwu.

Wy dwojčimy swonkownu a smutskownu nusu džělacžerjom, kotřiz widža kelko sšubjowacž kelko i teho, slyšož su wěřili a čžehož su so nadžijeli, a kotrymž nětk tež hišheče hroža džělonjeměštwu a trjchaze staroščje. Tola tomu tež woni so njemóžeja sšapowjedžicž, slyšož hebi čžešhe hospodarške pokojenje wot wšchitkich w ludu tak sšutnje žada. Woni nješmēdža sšabheč, so su sšobu samolwiczi sa to žyly luda, k kotremuž pšchislyšheja jako jeho wažne, rumoprawe stawy. A tež wopacžnych rasnych sloow (Schlagworte) dyrbjeli so sšoncžnje wšdacž, kaž n. pšch. tu-

tych, so je křesťijanstvo wěz partajow abo statow, so duchownemu a sozjalnemu postupej a postupej dobrých poczinkow sadžewa a so je wučenosć wěru njemožnu jezinka. Wěru do Boha a křesťijanstwo trjeba dušha džělaczerja runje tak jara kaž dušha žaneho druheho.

Džěłodawarjam — njech su kajzřkuli — pschipschuje jich wjetřcha hospodarska mōz, kotruž njaa, čim wjetřche samolwjeenje. Njech je tež pod tuchwilnymi wobstejnoscemi jich položenje husto wosfocizuje, ja nich je hwojata pschipschnosć, kotrež njewučeknu, to so so wšdaja wšeho njewužitneho wužiwanja hwojeje mozy pschecizow tym, kotřiz su w hospodarskim klaběchi, a to, so, kělbōz jenož mōžno, woporow pschijnjeju, so njebychu njetrjebawšchi džělaczerjow i džěla kłali. Džělaczerjo njejsu jenož ně-kajřka črjōda, kotraž je jenož mōdy dla tu, nē: su statow luda, kotrež jenať wjele waža, kotrež wojuja wo pschipschnosć hwojeho sozjalneho runoprawa a kotřiz hēbi i prawom žadaju, so so jich položenje dorosumi, pschipschnatwa a waži a so so na jich swowkowne a smutskowne potrebnosće džiwja, a kotrymž so njekmē sadžewacž, so so wšdchnju džělaczerjow do swajstow hromadžecž.

Tola niz jeno to, kať to mjes džěłodawarjami a džělaczerjemi, čim nam nastojnje starosćow. My wohladamy we wšchj tak wulkej schmjatanju hwojeho položenja wjele bludžaznych hwojdomnjow. Te tak wšchelatore na to hwoje wošebite džiwaze sjednocženstwa (Interessenverbände), kotrež hač do poslednjeho kucžila naidheho kraja hahaja, sadžewaja drje hēbicznosć jenož lweho, su pať hame i nowym strachom, so pschijnjeju hēbicznosć wotdželow, hēbicznosć sjednocženstwowo jako tajřich (Gruppenegoismus), kotraž je zřkly se schodu. Čžeže, kotrež dyrbinu snjescž, njekmēny na bliřdheho sestorlacž, nē: Jedyn njež teho druheho čžežu!

Schtož hmy tu wuprajili, je jenož wobriřowanje teho, schtož čžemy. Někto je hodžina rošřudjenja! Kōždy ewangeli, njech mužřki abo žōnjka, ma tu pschipschnosć, so hōbu pomhať tomu, so so to, schtož je tu žadane, wopravdže tež statwa! (Kōnz.)

Schwōrty sjěd sjednocženstwa ewangelsko-lutherskeje mlōdžiny w Sakskej w Lubiju.

Džen 21., 22. a 23. junija to bē, so so tam šhadžowachmy. Se spokojenjom sapřijemy, so bēchu tam tři towarřtwa mlōdnych holzow se hērbřto-nēmřkich wōšadowo sastupjene. So to hnydom njeapřichachmy, pokaze, kajře hly mlōdžiny so tam šhadžowachu. Njč su sažo rosprōschene do wšchj kōncžin a kucžilow Sakskeje, do městow a na wšy. A su tam rosprōschene, so bychu tam byle wuřhwatřki dobrego pschecizneho hmyjenja i Božeho kraleřtwa.

Dole je tola smyřl wšeho křesťijanskeho a tuž zple wšecze tež wšeho ewangelskeho hibanja, kotrež so bōle a bōle rošwřwa po zřlym kraju. Ma tola swajř ewangelsko-lutherskich mlōdnych holzow w Sakskej na 26 000 hōbustawow w 600 towarřtwach a sjednocženstwach. Me dopōsnata njeje tuta smyřl ani wot dorosčenyh ani wot mlōdžiny. Srosumjenja pabrachuje sa zple položenje luda a zřklyje a mlōdžiny wošebje. Njedorošumja, so je čžaž 50 lēt dale hač psched 50 lētami, dale hač woni! Njeřpōsnawaja nadawki, njeřpschipschnawaja pschipschnosće, kotrež su tež sa nich tu, njech to do toho swōla abo njech niz! Njedorošumja zřlemu hibanju a njemōžja hēbi myřklicž, so mōže mlōdžina tež sa tajřele wězy — sjěd, korhoježki, pucžowanja atd. — pjenježnych woporow pschijnjesč. Pobrachuje jenož, so praja, so so sa to, drje niz statne ale zřklyne dawki wužiwanja!

So by to hnat bylo po zřlej Sakskej a tež we Ružizy, k tomu bē tu tutōn sjěd w Lubiju. Stejesche pod hēřkom: „Pschipschna-

taježe i hromadami! Psaltar a harfa wozucžtej! Spěwajmy křwalbnu křelusch!“ A tuto hēřko bu šuff hōbotu, hdyž so witachmy, njedželu, hdyž bēchmy w Božich domach a pod hōlym njebjom, pōndželu, hdyž džělachmy a so džělachmy.

Ma dwēmaj hōlomaj bē hōbotu wjecžor wulke a wutrobne witanje. We „Wettinřim dworje“ witařche farať Psalz, pschedhlyda hospodlweho Lubijskeho towarřtwa ewangelsko-lutherskich mlōdnych holzow, tež tute wustupichu se strowjazym hōwom a spēwom. Sa zřklynu wyschnosć rēcžesche tajny rada Rosenkrantz i Budyschina, so škožuju na 104. psalm a pokasuju, kať maja tež žōnjke wufonjecž miřionřki šuff psches spēw a křelusch a kať jōn to čžeja njedželu tež wufonjecž. Snjeni faraťka Frōhlichowa, wōdžerka Sakskeho swajřa, doby hēbi wutrobny wšchj se hwojimi hōbnyimi a tola sažo wjeřele sbudžowazymy hōwami; pocžahowasche so na powjedancžka wo Lubijskej hōrje: „Psklad w pjenježnej pinzy“ a „Džiwna kwětka na Lubijskej hōrje.“ So wšchelatich pschednoschřach a spēwach škōncži so tuto powitanje i nutrosću, kotruž farať Adolf Müller-Drježdžanski džeržesche se hwojimi trubami.

W samřnym čžařu witařche dalřche hly farať primarius Wallenstein w „Jehnjeczu“ se: „Pomhaj Bōh! Sastup! Pschijnjež hōžo hōbu!“ Ož tu bē wšcho kopate. Korhoježi smahowachu, spēwy křeluschu, wōčřla hō bōhšchězachu. W njenje mēřta Lubija witařche mēřčanřki rada Michel a sa zřklynu wyschnosć tajny rada Hempel-Drježdžanski, knježna Vogel-Drježdžanska i pschedhystwa sakskeho swajřa rēcžesche w njenje swajřka, so džakuju wšchj hospodlwym pschecželam a pschihotuja wšchj, wošebje mlōdžinu sa njedželu a pōndželu; farať Bodenstein pschecžesche zřlemu wuhotej, so by byl kať wšchewjazy wētr, kotryž dujo psches Ružizu, psches kraj budži nowe žiwjenje. — Pschitomyh bē nimo mlōdžiny a jeje wjednilow a wjednitow tu kať tam mnoho hōčži, kať tu rada dr. Ulbrich wot hamřkeho hejtmansřtwa a tam mēřčanōřta dr. Ungethūm. Tež tu wuřklyča wšcho witanje a džakowanje w křeluschu.

To jenož nēschto se hōbotneho. Mōhli mjes druhim hřchěže naspomnicž, so farať Lippmann i Romeho Gersdorfa se hwojint towarřtвом pokasja kōla křalzow. Wokolo 10 hodž. křwatachu po hāřach a drohach a pucžach hōčžo do hospodlwyh domow, kotrež bēchu so jim i lubosću sa jedyn, dwaj, tři dny wotewrite w Lubiju a nēkotryh wřach. (Pofracžowanje.)

Zřkej a stat.

— Towarřtwa křesťijanskich mlōdženzow wokolo Wjescžina su čžeřko domachpytanemu Wjescžinej na pomoz pschipschle a su psches hwoje hōbustawy pomhale, so mōzachu hwoje statōři sažo trowřku do porjada stajicž. Pomhachu jim, sahrady, psches wodu wobichodžene a sanjerodžene, čžicžicž, woprūjo k tomu hwoje hwohodne wjecžory. Tuta hlyžba, i wērneho křesťijanskeho smyřlenja porodžena, bu wutrobne rad witanja. Je to ras nēschto druge pschi wšchj škōřbach wo tym, so bywa mlōdžina džēn a bōle džiwja a njewūchma. —

Smy čžitali, kať je so „Džen zřklyow“ wo nūřy nascheho wōtzneho kraja wuprajit a kať je pschede wšchj na to pokasat, kať je hēbi nasch lud sam seřklydžit psches to, so wotpadny wot Boha, a kať mōže hēbi pomhacž, hdyž so k Bohu wrōcži, hdyž so i nowa narodži jako pōbožny křesťijanski lud. W samřnym čžařu, hdyž „Džen zřklyow“ tuto hwoje smyřite a nūřne hōwō psched zřlym ludom wuprajit, psche „Leipziger Tageblatt“ mjes druhim: „... so njeje nēmřkemu ludej nūřne, so so moralisřy i nowoh narodži (to rēla: so so i nowoh narodži k dobrym poczinkam);

wjele bóle woczafuje lud tajke s namoh narodzenje wot taf něfotrehu fwojich politifarjow." — Echto drje měnt tuta nowina je fłowom „lud“? Woboje je nam jenaf nufne! (Přichirunaj tež nastawki „Džen žyrtwjow“ w Pomhaj Bóh.)

Bóh Wótz a jandžel Boži.

Stóž: Našch Snjes tuch fwojich snaje.

Přiches wšchitke kraje czjiche
Dže jandžel wofolo,
Esu džeczi pošklučnische,
Kať jara wjeř'li řo!
Řiz Boha lubo maja,
Eso jenu dowěrja
A Jeřom řhryřta řnaja,
Wótz tafle lubo ma.

W,tz řo řa džeczi řtara
We řwojeř lubořczi
Je lubuje taf jara
Tež řdnž prut naloži —
Wón chze měcz džeczi wěrne,
Řoh' řařnjam pořklučne,
Řem' řačž do řnjercze řwěrne!
To Wótza wola je.

O taf řu Bohu lube
Wičhe džeczi pořklučnel
Řiz w pořklučnorořczi řhude —
Měcz řady chze tež te,
Řoh' řwěra njeřřeřtane
Wičhe džeczi lubowacž,
Wón njeřapomni řane,
Chze wšchitke řařtaracž!

Bóh jandželow ma wjele
Eřtužomnych njeřjeřřich,
Wón řežele jich ř nam dele,
So ř řchitkej měli jich.
So bnych pohladali
Echto w řwěcze czinimy,
A ř pomozh nam řtali
Řdnž w nuřh a w řtrařchi řmny.

Te džeczi Bože wodži
Tón jandžel njeřjeřři,
Řucž prawy ř nimi řhodži
We czjiteř lubořczi,
Wón ř nimi řobu řpěwa
We řwjateř řjanorořczi.
Wičho ř czjeřczi Božeř džěla,
Je řtajnje řičhi nimi.

Bóh řwoje řwjate řłowo
Je wřchemu ľudu řať,
So ř njemu řchichli ř nowoh'
Je řwojich póřłot řkať.
Bóh lubuje wřchěch ľudži
A chze řim řbóžnařcž řacž;
Řiz czerteř řluža we řłudži
řchze nochze řatamacž.

O Božo tvoje řłowo
Eřwječž našche wutrobny,
So narodžili ř nowoh'
Eřo bnych, to řaj ty.
Řam řawaj řwojoh' řucha
O Božo bohacže,
So řbóžna byla řucha
Do wřcheje wěcznořcze.

Ty řy našch Wócžez luby
Přiches Jeřom řhryřtuřa!
O dopřeti řwoje řłuby,
Řjedh tebe řucha ma.
O wulka móz ty Boža,
Ty lubořcž njeřjeřřa,
Řařž dowjedž ř rohu řboža
Do wěcznoh' řitwjenja.

J. W.

Wřchelke ř blifka a ř dalofa.

We **Budyřchinje** běchu řo 7. julija řerbřzy duchowoni ř dalsche-
mu rořtwuřčowanju w maczernej řeczi řeřřli. Řn. řarať **Řjet-**
wa přchodnořchowařche wo řłowjeřu. Je tu wobřchěrne džělo a
jenož maľ řapocžatť řo řolonja. Džen 28. jul. je řa pofracžowanje
pořtajeny. — Řorěcža řo tež řłowo wo řerbřřich řpěwařřich; po-
ředzenje řonferenzy ma řo bórřh pofłowacž, pať přches řn. řararja
Đomawřřku, pať přches řn. řararja Urbana.

Řa **Řjelecjin** a jeho taf czěřřo wot řławřow a wodny potře-
chenych řyřbjeřche řo řyřzenja řhwatniwoje řkařana řběřka řběracž.
Đofelž njebě ani ř řłěťki ani w nowinach ničžo wofřewjene, njeje
drje něřotřyřřuli řanah pjenjeř řičhi řebi měľ. To pať njech nje-
řadžěwaj tomu, řo dženřa abo jutřje woprujeřch řwoj řar, njeřřy-
li to w běhu řyřzenja cziniľ. Je to tola tutón řar ř řobom wofe-
bity džakny wopor! Ty, řwój řom, řwoje řona wofřachu Čži
njeřařubjene a njeřobřřřodžene! To tola řinať njemóžeřch, řačž
ř džaknej wutrobu a řuku přchirujeřč džakny řar.

Řjednorženřřtwowow ewangelřřich džěřaczerjow řa-
běrařche řo na řwojeř řhromadžřřnje řařtupřerjow njeř řruhimi
tež ře řjawnyimi řejemi. Đorařnje řo řičhi řym řa to wuprajichu,
řo řo njeđželu řalmarum njeřměđža řjawne řeje wotměřwacž, a
ta ř nabožneho řejniřchcža. — Je žyle wěřcze řajimaze, řať řo tež
tu řyřřwiniřke řmyřřlenje řiba a tež řa řjawnořcž řřutřuje.

Řařřka řynoda jeđdže drje řo, řaž řo řičhe, 15. řeptembra
w Đrežđžanach ř dalsřim poředženjam.

W **Čžeřřłowakřřej** je řo, řofelž wuřtupny ř katolřřejze řyřřwje
přchiběřachu, czěřřka naziřnalna řyřřwja wuřřworiķa. Řjeř něm-
řřim wobřdlerjemi přchiběřaju ř tutym řibanjom tehorunja přche-
řtupny ř němřřej ewangelřřej řyřřwje; w řařđžentym řěcže přchěřtupi
jich to ř nej na 1500; řwjěřřcha přchihadařžachu to ř katolřřejze
řyřřwje.

Řiřřowanje.

B. Đ. w **M.Ř.** řa 5. po řr.

L. w **B.** řa 6. po řr.

Řamolřwity ředaktor: řarať **W y r g a c ž** w **Řlořacžizach.**